

**International Federation of Surveyors
Fédération Internationale des Géomètres
Internationale Vereinigung der Vermessungsingenieure
Međunarodna udruga geodeta**

Kongres FIG-a 2002. u Washingtonu

Sjednice Opće skupštine FIG-a održat će se u Washingtonu 21. i 26. travnja 2002., za vrijeme XXII. međunarodnoga kongresa. Dnevni red objavljen je na Internetu zajedno s priložima i materijalima za diskusiju: <http://www.fig.net/figtree/admin/ga/2002/agenda.htm>

Kroz ukupno 40 točaka, Opća skupština obradit će niz važnih tema, od kojih su neke rutinske (pitanja vezana uz članstvo i članarine, izvješća povjerenstava i stalnih institucija), a neke će odrediti budućnost FIG-a u sljedećih nekoliko godina: izmjene internih pravila FIG-a, izbori vodećih ljudi na svim razinama. Kako je sljedeći Radni tjedan FIG-a 2003. (FIG Working Week 2003) planiran u izraelskom gradu Eilat, na dnevnom će se redu naći i sigurnosna pitanja. Očekuje se da će organizatori Radnog tjedna prezentirati svoja mišljenja za vrijeme prve sjednice, te da će se konačna odluka o mjestu donijeti na drugoj sjednici, 26. travnja 2002. Za domaćina Radnog tjedna 2007. godine predviđen je Geodetski institut Hong Konga (Hong Kong Institute of Surveyors). Predloženo je i zaključak prema kojem se u budućnosti značajnija uloga u organizaciji Radnog tjedna FIG-a treba dati Uredu FIG-a, prije svega u koordinaciji tehničkog programa, prikupljanju i objavljivanju radova, te prezentaciji putem Interneta.

Opća skupština posvetit će posebnu pozornost nedavno objavljenim publikacijama radnih skupina (Task Forces) i povjerenstava FIG-a. Prikaze publikacije br. 27 donosimo u nastavku, a ostale (28, 29 i 30) u sljedećem broju Geodetskog lista.

FIG publikacija br. 27: Mutual Recognition of Professional Qualifications

Radna skupina FIG-a za međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija osnovana je 1998. godine na kongresu u Brightonu sa svrhom da istraži utjecaj međusobnog priznavanja na liberalizaciju usluga na tržištu. Problem slobodnog tržišta profesionalne radne snage aktualan je za Europsku komisiju i Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO). U uvodu autori ističu da ključnu ulogu u procesu kvantifikacije geodetskih kvalifikacija trebaju imati nacionalne geodetske udruge. Također, predložena koncepcija ne traži od pojedinih zemalja da promijene dosadašnji način određivanja kvalificiranosti, kako u procesu stjecanja tako i u standardima. Međutim, obveza je priznati odgovarajuću kvalifikaciju stečenu u drugoj zemlji, određenu drugačijim procesima. Dakle, sam proces stjecanja kvalifikacije nije i ne treba biti važan. Kvaliteta rezultata procesa, mjerena prema objektivnim nacionalnim kriterijima, određuje koji je geodet dovoljno školovan u zemlji iz koje dolazi dobio priznanje u zemlji u koju dolazi.

Međusobno priznavanje uvjet je da kvalificirani geodet koji traži posao u drugoj zemlji dobi istu titulu koju imaju kvalificirani geodeti u zemlji domaćinu, a da se nije obvezatan ponovno ili dodatno školovati. Pritom valja razjasniti određene radne situacije koje se dijelom preklapaju s međusobnim priznavanjem: (1) priznavanje kvalifikacije nema veze s dobivanjem posla. Radne dozvole regulirane su imigracijskom politikom pojedinih zemalja; (2) priznavanje kvalifikacije dolazi do izražaja kada geodet iz inozemstva želi postati član profesionalne udruge u zemlji domaćinu, čime mu se omogućava postizanje jednakog položaja pri npr. pregovorima o plaći; (3) priznavanje kvalifikacije još je važnije ako geodet želi osnovati tvrtku u zemlji domaćinu; (4) priznavanje je odsudno u slučaju da geodet želi raditi u području rada rezerviranome za ovlaštene inženjere, npr. katastar.

U publikaciji se nadalje objašnjavaju opća načela WTO-a vezana uz pitanja globalizacije i liberalizacije roba i usluga da bi u najvažnijem dijelu bio prikazan pristup FIG-a. Važni preduvjeti za priznavanje kvalifikacija su sljedeći:

- pojedinac mora biti kvalificiran u svojoj zemlji,
- ista profesija mora postojati u zemlji domaćinu,
- u zemlji domaćinu mora postojati profesionalna organizacija,
- potrebna je politička volja za podršku procesu međusobne kvalifikacije.

Postupak procjene profesionalnih kompetencija mora uzeti u obzir:

- narav profesije u zemlji domaćinu,
- narav profesionalnog obrazovanja i prakse pristupnika do trenutka prijave,
- profesionalni status pristupnika do trenutka prijave.

Kao potencijalne barijere međusobnom priznavanju autori navode birokraciju i potencijalni konflikt mišljenja između profesionalnih udruga i mjerodavnih ministarstava. Zbog toga je mjerodavna ministarstva potrebno uključiti u svaku raspravu o postupku međusobnog priznavanja.

Autori zaključuju da su svi geodeti – u manjoj ili većoj mjeri – rezultat vlastitih nacionalnih i profesionalnih sustava i organizacija, te da je utjecaj kulture na naš rad značajan. Najočiglednija kulturna barijera slobodnom kretanju geodeta je jezik. Međutim, ta barijera nije nepremostiva: učenje stranih jezika stvar je osobnog interesa i truda, pri čemu inicijalni nivo ovisi ipak o standardima osnovne i srednje izobrazbe na tom značajnom polju. Nešto je teža situacija s pravilima koja su nepisana i kojih katkad nismo ni svjesni, a uvriježeni su u našoj kulturi ponašanja i rada. Nedostatak razumijevanja takvih nijansi kod pripadnika drugačijega kulturnoga kruga može rezultirati zabunom, a u najgorem slučaju i očiglednom uvredom. Stoga je nužno razumjeti upravo takve neprimjetne kulturne razlike. To je moguće samo jačanjem masovne globalne komunikacije među geodetima.

U posebnom prilogu daje se čak pet regionalnih primjernih studija koje predstavljaju reprezentativni uzorak o tome kako su različite regije i države širom svijeta razvile svoj pristup slobodnoj razmjeni profesionalnih usluga, osobito u svjetlu globalizacije geodetskih poslova.

Prvi su primjer Sjedinjene Američke Države, povezane Sjevernoameričkim ugovorom o slobodnoj trgovini (NAFTA) s Kanadom i Meksikom. Sjedinjene Države same imaju više od 50 državnih i teritorijalnih jedinica, od kojih svaka ima posebnu pravnu regulativu ovlaštenja geodetskih inženjera. Priznanje kvalifikacije ovisi čak i o fizičkim i geografskim osobinama pojedine države ili teritorija. Tako pomorske države traže potvrdu o posebnim znanjima o plimi i oseki, modeliranju oluja i drugih stvari vezanih uz pomorsku geodeziju. Osim toga, stručni ispit u većini država zahtijeva poznavanje zakonskih normi, tipičnih za svaku pojedinu državu.

Drugi je primjer Europa, točnije Europska zajednica, gdje je 1988. prihvaćena odredba međusobnog priznavanja diploma koje su rezultat visokog obrazovanja u trajanju od najmanje tri godine. Odredba je stupila na snagu 1991. godine. Već prije su postojale zasebne (sektorske) odredbe o uvjetima za medicinu i arhitekturu. Kako je jedan od uvjeta za primjenu ranije spomenute odredbe nepostojanje zasebne (sektorske) odredbe, u nekim europskim zemljama dolazi do konflikta kod geodetskih poslova koje obavljaju arhitekti. Sve se to naravno odnosi samo na stručnjake koji dolaze iz članica Europske zajednice. Važno je da pristupnik ispunjava jedan od sljedećih dvaju uvjeta: 1) posjedovanje diplome potrebne za obavljanje profesije u zemlji iz koje dolazi, 2) profesionalno radno iskustvo od najmanje dvije godine u posljednjih deset godina. Pritom je važno da trajanje obrazovanja i prakse mora biti usporedivo te da sadržaj stručnog obrazovanja mora odgovarati sadržaju istoga u zemlji domaćinu ili struka mora zakonski pokrivati približno iste stručne aktivnosti u zemlji domaćinu i zemlji iz koje pristupnik dolazi. Autori zaključuju da europski primjer ponajbolje definira međusobno priznavanje kvalifikacija pa je temelj na kojem se može izgraditi i kvalitetan globalni model.

Treći je primjer iz Australije i Novog Zelanda. Dok je za "domaće" migrante iz jedne u drugu saveznu državu dovoljna kopija akreditacije, izjava o istinitosti podataka, prijava i taksa, "gosti" iz trećih zemalja moraju proći poseban postupak Ureda za ocjenu prekomorskih kvalifikacija. Postupak je utemeljen na testiranju znanja pristupnika o širokom skupu sadržaja geodetskih kolegija s australskih i novozelandskih sveučilišta.

Četvrti je primjer Južnoafrička Republika. Najznačajniji problem je činjenica da za vlasništvo ne jamči država, nego geodet pod strogim nadzorom odgovarajuće komore. Kako je mjerodavnost nacionalne komore nad geodetom koji nema stalno boravište u Južnoafričkoj Republici vrlo upitna, međusobno priznavanje kvalifikacije također ostaje upitno.

Peti, posljednji, primjer je iz Malezije. Međusobno priznavanje je stvar bilatelarnih sporazuma strukovne udruge. Najmanje dvije godine radnog iskustva nakon završetka obrazovanja, kao i odgovarajući test obvezatni su za sve pristupnike.

Damir Medak